

Vergaderjaar 1988–1989

20 074

Aanvulling van het Wetboek van Strafrecht met de straf van onbetaalde arbeid

Nr. 11

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 20 januari 1989

Het gewijzigd wetsvoorstel wordt als volgt gewijzigd:

I

Artikel I wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel B wordt als volgt gewijzigd:
In het nieuwe tweede lid van artikel 14g worden de woorden «één strafbaar» in de tweede volzin vervangen door: het strafbare.
2. Onderdeel C wordt als volgt gewijzigd:
 - a. Artikel 22d, tweede lid, sub b, komt als volgt te luiden:
b. de termijn binnen welke de arbeid, nadat het vonnis onherroepelijk is geworden, moet aanvangen en de termijn binnen welke deze na aanvang daarvan, dient te worden verricht.
 - b. Artikel 22d, derde lid, komt als volgt te luiden:
3. Het aantal uren te verrichten arbeid bedraagt ten hoogste tweehonderdveertig. De termijn binnen welke de arbeid moet worden verricht is in geval de arbeid minder dan honderdentwintig uur bedraagt, ten hoogste zes maanden en in geval de arbeid meer dan honderdentwintig uur bedraagt, ten hoogste een jaar, tenzij het openbaar ministerie met toepassing van artikel 22f, eerste lid, de opgelegde straf heeft gewijzigd.
 - c. In artikel 22i wordt tussen de woorden «artikel 22d, tweede lid, onder b,» en «of» ingevoegd: waarbinnen de arbeid dient te zijn voltooid,
3. Onderdeel D komt als volgt te luiden:
Artikel 27, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:
 - 1°. Het woord «of» tussen de woorden «gevangenisstraf» en «hechtenis» in de eerste volzin vervalst en er wordt een komma geplaatst achter het woord «gevangenisstraf». Na het woord «hechtenis» wordt ingevoegd: of het verrichten van onbetaalde arbeid.
 - 2°. Na de eerste volzin wordt een nieuwe zin ingevoegd, die luidt:
Indien hij dit bevel geeft terzake van het verrichten van onbetaalde arbeid, bepaalt hij in zijn uitspraak volgens welke maatstaf de aftrek zal geschieden.

De artikelen II, III, IV en V worden vernummerd tot onderscheidenlijk III, IV, V en VI. Een nieuw Artikel II wordt ingevoegd, dat luidt:

Artikel II

De Arbeidswet 1919 (Stb. 624) wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 91 wordt ingevoegd een nieuw artikel 92, dat luidt:

Artikel 92

Onze Minister kan in overeenstemming met Onze Minister van Justitie, met het oog op de uitvoering van de straf van onbetaalde arbeid ten algemene nutte als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder a, 3, van het Wetboek van Strafrecht, regels stellen die afwijken van het bij of krachtens deze wet bepaalde of strekken ter aanvulling daarvan.

Toelichting

Nadat de memorie van antwoord is verschenen op 18 juli jl. zijn in een aantal publikaties beschouwingen aan het onderhavige wetsvoorstel gewijd, die aanleiding hebben gegeven tot de meeste voorstellen die in deze nota zijn vervat. Deze voorstellen zijn overigens over het algemeen wetstechnisch van aard. Wij vermelden in het bijzonder het boekje van drs. A. M. van Kalmthout dat de titel draagt «Onbetaalde arbeid ten algemene nutte: Een dienst aan de dienstverlening?»¹

Ter toelichting merken wij het volgende op.

In artikel I, onder 1, wordt voorgesteld onderdeel B te wijzigen in die zin dat de woorden «één strafbaar feit» worden gelezen als het strafbare feit. Evenals in artikel 14c, tweede lid, onder 1° en onder 3° wordt in dit verband onder het (strafbare) feit verstaan het telastgelegde en bewezen verklaarde feit. In geval van een cumulatieve telastlegging kunnen dit meerdere feiten zijn.

Voorts wordt in artikel I, onder 2, voorgesteld om een paar wijzigingen aan te brengen in onderdeel C. In de eerste plaats wordt onder a voorgesteld om artikel 22d, tweede lid, sub b, te wijzigen. Dit voorstel is reeds toegelicht aan het slot van de nota naar aanleiding van het eindverslag.

Voorts wordt in artikel I, onder 2b, voorgesteld om de maximale termijn waarbinnen de dienstverlening moet worden verricht te verlengen tot maximaal een jaar als het totaal aantal uren arbeid meer dan honderdentwintig bedraagt. In de praktijk blijkt de termijn van zes maanden voor de zwaardere dienstverlening op problemen te stuiten. In het bijzonder omdat op veel projectplaatsen gedurende de weekeinden niet kan worden gewerkt. Wij gaan er vanuit dat met de voorgestelde termijn van maximaal een jaar voor dienstverlening van meer dan honderdentwintig uur in een oplossing voor deze problemen is voorzien. De verlenging van deze termijn laat overigens de bevoegdheid van de rechter om binnen deze grenzen een termijn te stellen waarbinnen de dienstverlening moet worden verricht, onverlet.

In artikel I, onder 3, wordt voorgesteld onderdeel D te wijzigen in die zin dat in artikel 27, eerste lid, de straf van het verrichten van onbetaalde arbeid naast de gevangenisstraf en de hechtenis wordt opgenomen. Het gevolg hiervan is dat, anders dan volgens het oorspronkelijke voorstel, de

¹ Gouda Quint B.V. Arnhem, 1988.

rechter bij de oplegging van dienstverlening verplicht is de eventueel ondergane voorlopige hechtenis te verrekenen. Hij dient in zijn uitspraak de maatstaf volgens welke deze verrekening plaatsvindt te vermelden. Het voordeel van deze verplichte verrekening van de voorlopige hechtenis is dat de problemen waartoe een facultatieve verrekening van de voorlopige hechtenis kunnen leiden zoals bij voorbeeld rechtsongelijkheid, worden vermeden.

In artikel II wordt voorgesteld in de Arbeidswet 1919 een bepaling op te nemen die de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de bevoegdheid geeft om in overeenstemming met de eerste ondergetekende, met het oog op de uitvoering van dienstverlening regels te stellen die afwijken van deze wet of strekken ter aanvulling daarvan. Uitgangspunt van het onderhavige wetsvoorstel is dat voor dienstverlening zo min mogelijk uitzonderingen moeten worden gemaakt en dat de geldende wetgeving zo veel mogelijk op dienstverlening van toepassing is. Dit betekent dat de Arbeidswet 1919 in beginsel van toepassing behoort te blijven en het toezicht daarop blijft berusten bij de Arbeidsinspectie.

Niettemin noopt dienstverlening ertoe af te kunnen wijken van de bij of krachtens deze wet gestelde regels. In het bijzonder denken wij hierbij aan de regels inzake het maximum aantal uren dat per week mag worden gewerkt, het verbod voor jeugdige personen om in meer dan één onderneming te werken (art. 9n) de verplichting voor degene die arbeid verricht in meer dan één onderneming dit te melden bij de bestuurders van die ondernemingen (art. 80) en de administratieve bepalingen (artt. 67-72). Gelet op de noodzaak ten behoeve van dienstverlening hiervan af te kunnen wijken of aanvullende regels te kunnen stellen, stellen wij de voorgestelde bepaling voor. Een andere optie zou zijn om dienstverlening in het geheel van de werkingssfeer van de Arbeidswet 1919 uit te zonderen door middel van een wijziging van artikel 88 van de Arbeidswet 1919. Deze mogelijkheid verdraagt zich echter niet met het hierboven vermelde uitgangspunt dat voor dienstverlening zo min mogelijk uitzonderingen op de wetgeving moeten worden gemaakt en doet afbreuk aan het beginsel dat de straf zo veel mogelijk in de samenleving en in overeenstemming met de regels die daar gelden, wordt ten uitvoer gelegd.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Staatssecretaris van Justitie,
V. N. M. Korte-van Hemel